

Brüssel, 8. juuni 2026
(OR. en, fr)

9663/26
PV CONS 31
AG 82
PARLNAT

PROTOKOLLI KAVAND
EUROOPA LIIDU NÕUKOGU
(üldasjad)
26. mai 2026

1. Päevakorra vastuvõtmine

Nõukogu võttis vastu dokumendis 9372/26 esitatud päevakorra.

2. A-punktide heakskiitmine

a) **Muu kui seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri** 9481/26

Nõukogu võttis vastu kõik eespool nimetatud dokumendis loetletud A-punktid, sealhulgas kõik vastuvõtmiseks esitatud keelelisi parandusi sisaldavad COR- ja REV-dokumendid.

b) **Seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri** (avalik 9482/26
arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8)

Üldasjad

1. **Nõukogu otsus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsestel ja üldistel valimistel käsitlevat akti** S 8707/26 + ADD 1
Seadusandliku akti vastuvõtmine 6708/26
Heaks kiidetud COREPER II poolt 20. mail 2026 AG

Nõukogu võttis vastu nõukogu otsuse, millega muudetakse Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsestel ja üldistel valimistel käsitlevat akti (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikli 223 lõige 1 ja Euratomi asutamislepingu artikli 106a lõige 1), kusjuures Saksamaa hoidus hääletamisest. Selle punktiga seotud avaldused on esitatud lisas.

2. **Nõukogu direktiiv liikuvate valijate kohta kohalikel valimistel** SC 8354/1/26 REV 1
Seadusandliku akti vastuvõtmine + REV 1 ADD 1
Heaks kiidetud COREPER II poolt 20. mail 2026 REV 1
8338/26 + COR 1
AG
INST

Nõukogu võttis vastu nõukogu direktiivi liikuvate valijate kohta kohalikel valimistel (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikli 22 lõige 1). Selle punktiga seotud avaldus on esitatud lisas.

Seadusandlikud arutelud

(Avalik arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8)

3. **Mitmeaastane finantsraamistik (2028–2034)** SC 9146/26
Poliitiline mõttevahetus

Nõukogu pidas poliitilise mõttevahetuse.
Selle punktiga seotud avaldus on esitatud lisas.

4. Muud küsimused

- a) **Äärepoolseimad piirkonnad ning ülemeremaad ja -territooriumid järgmises mitmeaastases finantsraamistikus** [S][C] 9638/26
Teave Prantsusmaalt

Nõukogu võttis teadmiseks Prantsusmaa esitatud teabe äärepoolseimate piirkondade ning ülemeremaade ja -territooriumide kohta järgmises mitmeaastases finantsraamistikus.

Muu kui seadusandlik tegevus

5. Euroopa Ülemkogu 18.–19. juuni 2026. aasta kohtumise ettevalmistamine: selgitustega päevakorra kavand 7872/26
Arvamuste vahetus
6. ELi ja Ühendkuningriigi suhted
Ülevaade olukorrast
7. Iga-aastane õigusriigidialoog: riigipõhine arutelu 5019/26
Arvamuste vahetus
8. Muud küsimused
- a) **Õigusriigi olukord Ungaris käimasoleva ELi lepingu artikli 7 lõike 1 kohase menetluse kontekstis** 9636/26
Teave Ungarilt

[S] Seadusandlik erimenetlus

[C] Komisjoni ettepanekul põhinev päevakorrapunkt

AVALDUSED DOKUMENDIS 9482/26 ESITATUD SEADUSANDLIKU TEGEVUSEGA

SEOTUD A-PUNKTIDE JUURDE

A-punkti 1 juurde: Nõukogu otsus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsestel ja üldistel valimistel käsitlevat akti
Seadusandliku akti vastuvõtmine

ROOTSI AVALDUS

„Sõltuvalt sellest, kuidas vastsündinute eest hoolitsemise kohustused on perekonnas jagatud, võib nii Euroopa Parlamendi mees- kui ka naisliikmetel olla takistusi parlamenditöös osalemisel. Seetõttu oleks Rootsi eelistanud laiemat muudatust, mis lisaks hiljuti sünnitanud naistele hõlmaks ka vastsündinu teist vanemat. Sellest hoolimata tervitab Rootsi tänast otsust kui positiivset sammu Euroopa Parlamendi liikmete soolise võrdõiguslikkuse ja peresõbralike tööttingimuste edendamise suunas.“

MADALMAADE JA TAANI ÜHISAVALDUS

„Madalmaad ja Taani rõhutavad, kui oluline on kehtestada kord, mis võimaldab Euroopa Parlamendi liikmetel osaleda täiskogu hääletusel raseduse ajal ja sünnitusele järgnevatel kuudel. Sellega seoses tervitavad Madalmaad ja Taani täna vastu võetud nõukogu otsust, millega muudetakse Euroopa Parlamendi liikmete valimist käsitlevat akti, mis võimaldab parlamendiliikmetel oma hääle ajutiselt delegeerida, et nad saaksid keskenduda oma era- ja pereelule.

Samas oleksid Madalmaad ja Taani eelistanud ettepaneku laiemat kohaldamisala, mis hõlmaks eelkõige selliseid olukordi nagu isapuhkus ja pikaajaline haigus. Lisaks märgivad Madalmaad ja Taani, et ajutisel asendusskeemil oleks potentsiaal hõlmata Euroopa Parlamendi liikme kohustusi täies ulatuses.

Seetõttu peavad Madalmaad ja Taani tänast ettepanekut positiivseks esimeseks sammuks ning on valmis jätkama koostööd Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoniga edasiste sammude osas, mis on seotud Euroopa Parlamendi liikmete vanemapuhkuse korraldusega.

Madalmaad ja Taani märgivad samuti, et vaba mandaadi ja siduvate juhusteta hääletamise põhimõte on kogu Euroopa Liidus ja Euroopa Parlamendi liikmete valimist käsitlevas aktis kindlalt juurdunud. On oluline, et valitud esindajad ei oleks seotud hääletamisjuhistega ja saaksid vabalt hääletada. Madalmaad ja Taani soovivad rõhutada, et ettepanek hääleõiguse üleandmise kohta ei kätke erandit Euroopa Parlamendi liikmete valimist käsitleva akti artikli 6 lõike 1 teises lauses sätestatud vaba mandaadi põhimõttest.“

A-punkti 2 juurde: Nõukogu direktiiv liikuvate valijate kohta kohalikel valimistel
Seadusandliku akti vastuvõtmine

PRANTSUSMAA AVALDUS

„Prantsusmaa tervitab 2021. aastal alanud kahe nõukogu direktiivi (mis käsitlevad liikuvate kodanike õigust hääletada Euroopa Parlamendi valimistel ja kohalikel valimistel) uuesti sõnastamise lõpuleviimist. Nii uuesti sõnastatud Euroopa Parlamendi valimisi käsitlev tekst (vastu võetud 24. juunil 2025) kui ka uuesti sõnastatud kohalikke valimisi käsitlev tekst lihtsustavad Euroopa Liidu kodanikel, kes elavad muus ELi liikmesriigis kui see, mille kodanikud nad on, osalemist kõnealustel kahte liiki valimistel.

Mis puudutab elukohariigi võimalust nõuda liikuvalt valijalt kinnitust selle kohta, et temalt ei ole päritoluriigis hääletamisõigust ära võetud, siis seda võimalust kohalikke valimisi käsitlevas tekstis otseselt ei mainita, küll aga Euroopa Parlamendi valimisi käsitlevas tekstis. Kuigi on sätestatud, et liikmesriigid võivad soovi korral oma riiklike sätete alusel sellist kinnitust kohalikel valimistel osalemiseks nõuda, leiab Prantsusmaa siiski, et õiguselguse huvides võib olla asjakohane järgmise läbivaatamise käigus kahe direktiivi sõnastus selles küsimuses ühtlustada.“

Avaldused dokumendis 9372/26 esitatud seadusandliku tegevusega seotud B-punktide juurde

B-punkti 3 juurde: Mitmeaastane finantsraamistik (2028–2034)
Poliitiline mõttevahetus

BULGAARIA, TŠEHHI, EESTI, KREEKA, HISPAANIA, HORVAATIA, UNGARI, ITAALIA, LEEDU, LÄTI, MALTA, POOLA, PORTUGALI, RUMEENIA, SLOVEENIA JA SLOVAKKIA ÜHISAVALDUS

„Mitmeaastane finantsraamistik 2028–2034 on strateegiline vahend meie ühiste eesmärkide ja ELi tulevikku käsitleva ambitsioonika visiooni saavutamiseks. **Et vastata meie poliitilisele ambitsioonile saavutada konkurentsivõimelisem, jõukam, tugevam ja turvalisem Euroopa, on vaja piisavat rahastamist, mis on kohandatud vastavalt uuele geopoliitilisele reaalsusele.**

Järgmises mitmeaastasest finantsraamistikus tuleb jätkuvalt tagada **piisavad vahendid aluslepinguga ette nähtud kohustustest tulenevatele poliitikavaldkondadele, nagu ühtekuuluvuspoliitika, ühine põllumajanduspoliitika ja ühine kalanduspoliitika**, millel on oluline roll lähenemise, majanduskasvu ja toiduga kindlustatuse edendamisel. Samal ajal peaks järgmine mitmeaastane finantsraamistik **toetama ELi strateegilise autonoomia suurendamist ning jätkuvalt tugevdama ELi konkurentsivõimet**, kliima- ja digipööret, julgeolekut ja kaitset ning tootlikkust ja innovatsiooni, samuti tagama tugeva aluse täielikult integreeritud ühtsele turule. Samuti peab see **vastama** geopoliitilist olukorda kajastavatele **uutele väljakutsetele**, nagu julgeolekuriskid, häired maailmakaubanduses, energiasüsteemi ümberkujundamine ja julgeolek ning ränne. Seetõttu on komisjoni kavandatud mitmeaastase finantsraamistiku maht aluseks aruteludele selle üle, kuidas liidu finantsvajadusi tõhusalt rahuldada.

Komisjoni ettepanekus on ühtekuuluvuspoliitika, ühine põllumajanduspoliitika ja ühine kalanduspoliitika ainsad poliitikavaldkonnad, mille rahastamine võib reaalsväärtuses väljendatuna väheneda, vaatamata sellele, et uue mitmeaastase finantsraamistiku üldmaht suureneb. Need poliitikavaldkonnad aitavad märkimisväärselt kaasa ELi peamiste eesmärkide saavutamisele ja nende aluslepingul põhinevad eesmärgid on endiselt täielikult asjakohased. **Ühtekuuluvuspoliitika ja ühine põllumajanduspoliitika on ELi kodanike jaoks kõige nähtavamad ELi poliitikavaldkonnad.**

Sellega seoses **kutsume üles suurendama liikmesriikide eraldisi rubriigis 1 aluslepingul põhinevatele poliitikavaldkondadele.**

Neid eraldisi puudutav programmitöö, eelkõige programmitöö perioodi alguses ja vahhindamisel, peaks jääma täielikult liikmesriikide vastutusalasse. Kavandatav juhtimismehhanism ei tohi mõjutada liikmesriikide programmitööga seotud õigusi. Kuigi eelarve jagatud täitmise alla kuuluvad vahendid võivad tugineda kavandatud võrdlusraamistikule, ei tohiks soovitusi muuta automaatselt kohustusteks, kuna see oleks vastuolus eelarve jagatud täitmise põhimõtte ja kohapõhise lähenemisviisiga.

Selleks et tagada ELi vahendite tõhus kasutamine eelarve jagatud täitmise korral, **on väga olulised realistlikud ja soodsad rakendamistingimused**, et toetada pikaajalisi investeeringuid ja kulutuste kvaliteeti. Selleks on vaja **säilitada N+ 3 reegel** kulukohustustest vabastamise, tasakaalustatud kulukohustuste ja maksete profiilide kohta, samuti piisavad **eel- ja kaasrahastamise ELi määrad ühise põllumajanduspoliitika ja ühise kalanduspoliitika** meetmete, **ühtekuuluvuspoliitika, sealhulgas Ühtekuuluvusfondi** investeeringute ja **siseasjade** fondide jaoks. Samal ajal ei tohiks ühtekuuluvuspoliitikat muuta süsteemseks kriisivahendiks, mis asendab sel eesmärgil muid ELi vahendeid: kavandatavat 10%list kriisireservi tuleks vähendada; kavas sisalduvate käimasolevate meetmete ümberplaneerimine peaks jääma liikmesriikidele vabatahtlikuks võimaluseks, tagades samal ajal juurdepääsu kriisireservile ja ELi rahastule. Lisaks tuleks ühtekuuluvuspoliitikale tagada asjakohane ja kindel rahastamine kõigi piirkonnakategooriate jaoks.

Toetame **rubriigi 2** keskendumist **konkurentsivõimele. Euroopa Konkurentsivõime Fondi puhul tunnistame tiptaseme põhimõtte keskset tähtsust ja vajadust seda kogu ELis põhjalikult uurida.** Seepärast on vaja tagada tõhus ja kaasav juurdepääs, et **tugevdada üldist konkurentsivõimet kogu ELis.** Selleks et suurendada osalemist ja edendada suutlikkuse suurendamist kogu ELis, tuleks kehtestada konkreetsete meetmed, et parandada väiksemate kogemustega üksuste juurdepääsu hankekonkurssidele, **pöörates erilist tähelepanu VKEdele**, kes on ELi majanduse selgroog. Lisaks tuleks **soodsamad rakendamistingimused**, näiteks 85%line ELi kaasrahastamise määr liikmesriikidele, kelle kogurahvatulu elaniku kohta on alla EL 27 keskmise, tagada ka **Euroopa ühendamise rahastu** puhul, võttes arvesse selle panust ühtse turu võimendamisse ja ELi vastupanuvõime edendamisse.

Ühtekuuluvuse sõbrad on valmis arutama ettepanekuid **uute omavahendite** kohta, mis vähendaksid tulemuslikult survet liikmesriikide eelarvetele. Need arutelud peavad olema seotud mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate üldiste läbirääkimistega. Kõik uued omavahendid peavad olema **tõelised, õiglased ja lihtsad ega tohi olla regressiivsed.**

Kogurahvatulul põhinevate omavahenditega seotud tagasimaksete¹ kaotamine on hädavajalik, kuna puudub poliitiline või majanduslik põhjendus nende taaskehtestamiseks ELi eelarve tulude poolel. Tähelepanuta ei tohi jätta ühtse turu ja ELi kui terviku lisaväärtust, samuti ELi eelarve ülekanduvat mõju.

Pikaajalise strateegilise autonoomia jaoks oluliste investeeringute ja Euroopa avalike hüvede rahastamise võimalustena tuleks kaaluda **taasterahastu „Next Generation EU“ järkjärgulisemat tagasimakseskeemi ja uusi ühiseid laenuvõtmisi laenutoetuseks** (nt „Catalyst Europe“), tagades, et mitmeaastase finantsraamistikuga suudetakse tulemuslikult käsitleda liidu muutuvaid väljakutseid ja prioriteete.

Ühtekuuluvuse sõbrad on valmis aitama konstruktiivselt kaasa tasakaalustatud kompromissi saavutamisele, mis toob kasu kogu Euroopa Liidule. Meie ühine eesmärk on saavutada eelarve, mis oleks **nii ajakohane kui ka vastaks liikmesriikide ja piirkondade erinevatele vajadustele.**“

¹ Kogurahvatulul põhinevate iga-aastaste brutomaksete vähendamist kohaldatakse vastavalt kehtivale omavahendite otsusele kuni 2027. aasta lõpuni.